ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

Τίτλος Προγράμματος

«Πρακτικό – Ερευνητικό σεμινάριο για τη χρήση της Τεχνητής Νοημοσύνης στην Εκπαιδευτική Πράξη»

Α. Γενικά Στοιχεία & Περιγραφή Προγράμματος

Τίτλος Προγράμματος: «Πρακτικό – Ερευνητικό σεμινάριο για τη χρήση της Τεχνητής Νοημοσύνης στην Εκπαιδευτική Πράξη»

Επιστημονικά Υπεύθυνος/η Προγράμματος

Ονοματεπώνυμο Υπευθύνου : Δημήτριος Ζμπάινος
Βαθμίδα : Αναπληρωτής Καθηγητής
Τμήμα Οικονομίας και Βιώσιμης Ανάπτυξης
Σχολή Περιβάλλοντος, Γεωγραφίας και Εφαρμοσμένων Οικονομικών
Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο

Αντικείμενο & Σκοπός Προγράμματος

Ο σκοπός του επιμορφωτικού προγράμματος **«Πρακτικό – Ερευνητικό Σεμινάριο για τη Χρήση της Τεχνητής Νοημοσύνης στην Εκπαιδευτική Πράξη»** είναι να επιμορφώσει εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων στην εφαρμοσμένη εκπαιδευτική έρευνα και στις καινοτόμες παιδαγωγικές πρακτικές που αξιοποιούν ή συγκρίνουν τη χρήση της Τεχνητής Νοημοσύνης με τις παραδοσιακές μορφές διδασκαλίας. Το σεμινάριο εστιάζει σε **τρεις βασικούς τομείς της εκπαιδευτικής πράξης**:
(α) την **εκπαιδευτική αξιολόγηση** μαθητών, εκπαιδευτικών και σχολικών μονάδων,
(β) την **ανάπτυξη της δημιουργικότητας** στην τάξη, και
(γ) την **κοινωνικο-συναισθηματική μάθηση και τη θετική εκπαίδευση**.
Μέσα από διαδραστικά εργαστήρια και ερευνητικές δραστηριότητες, οι συμμετέχοντες θα διερευνήσουν συγκριτικά τη συμβολή της Τεχνητής Νοημοσύνης και των παραδοσιακών παιδαγωγικών προσεγγίσεων στη βελτίωση της διδασκαλίας και της μάθησης σε αυτούς τους τρεις τομείς. Στόχος είναι η καλλιέργεια ερευνητικής και αναστοχαστικής στάσης, η ενίσχυση της ικανότητας των εκπαιδευτικών να εφαρμόζουν τεκμηριωμένες και καινοτόμες πρακτικές, καθώς και η ανάπτυξη επαγγελματικών δεξιοτήτων που προάγουν τη δημιουργικότητα, την ένταξη, την παιδαγωγική αυτονομία και τη βιώσιμη βελτίωση του σχολικού έργου

Σε ποιους απευθύνεται το Πρόγραμμα

Το Πρόγραμμα απευθύνεται σε: εν ενεργεία και αναπληρωτές εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων, στελέχη εκπαίδευσης που ενδιαφέρονται να ενισχύσουν τις δεξιότητές τους στην εφαρμοσμένη εκπαιδευτική έρευνα, εκπαιδευτικούς που επιθυμούν να αναπτύξουν πρακτικές διδασκαλίας με και χωρίς τη χρήση Τεχνητής Νοημοσύνης, καθώς και σε ερευνητές και αποφοίτους παιδαγωγικών και συναφών τμημάτων που θέλουν να αποκτήσουν εξειδικευμένη εμπειρία σε θέματα δημιουργικότητας, θετικής εκπαίδευσης και αξιολόγησης.

Στοιχεία Επικοινωνίας Προγράμματος[1]

- *Για όλα τα Θέματα*
  - ***Επιστημονικά Υπεύθυνος/η Προγράμματος***
  - Ονοματεπώνυμο Υπευθύνου : Δημήτριος Ζμπάινος

[1] Συμπληρώνετε τα στοιχεία για τις κατηγορίες που έχουν εφαρμογή στο πρόγραμμά σας.

- Βαθμίδα : Αναπληρωτής Καθηγητής
- Τμήμα Οικονομίας και Βιώσιμης Ανάπτυξης
- Σχολή Περιβάλλοντος, Γεωγραφίας και Εφαρμοσμένων Οικονομικών
- Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο
- Τηλ. 2109549248
- Email zbainos@hua.gr

Β. Τρόπος Επιλογής, Εγγραφή στο Πρόγραμμα

Τρόπος επιλογής Εκπαιδευόμενων[2] *(*
Απαραίτητη προϋπόθεση για την εγγραφή ενός υποψηφίου στο Πρόγραμμα είναι η κατοχή πτυχίου ΑΕΙ ή ΑΤΕΙ. Οι υποψήφιοι εκπαιδευόμενοι εγγράφονται στο Πρόγραμμα με βάση τον αύξοντα αριθμό της αίτησης τους, μέχρι την κάλυψη του ανώτατου αριθμού των προσφερόμενων θέσεων ανά τμήμα εκπαίδευσης. Συνολικά προβλέπεται η εισαγωγή 40 επιμορφούμενων στο επιμορφωτικό πρόγραμμα. Σε περίπτωση περισσοτέρων αιτήσεων θα καταβληθεί προσπάθεια για την ικανοποίησή τους.

Εγγραφή στο Πρόγραμμα
Η εγγραφή στο Πρόγραμμα γίνεται ηλεκτρονικά, μέσω της δικτυακής πύλης (portal) του Προγράμματος, με την υποβολή Αίτησης Εγγραφής.

Γ. Δομή του Προγράμματος

Το επιμορφωτικό πρόγραμμα **«Πρακτικό – Ερευνητικό Σεμινάριο για τη Χρήση της Τεχνητής Νοημοσύνης στην Εκπαιδευτική Πράξη»** έχει συνολική διάρκεια **400 ωρών** και συνδυάζει θεωρητική κατάρτιση, πρακτική εφαρμογή και ερευνητική δραστηριότητα.
Αποτελείται από **3 κοινές διαλέξεις** και **5 διαδοχικά εργαστήρια ανά θεματική περιοχή**, τα οποία συνδέουν τη θεωρία με την πράξη και οδηγούν στον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την παρουσίαση μικρής κλίμακας ερευνητικών παρεμβάσεων.

Κοινές Διαλέξεις

Διάλεξη 1: Βασικές Αρχές Εκπαιδευτικής Έρευνας
Παρουσιάζονται οι θεμελιώδεις αρχές της εκπαιδευτικής έρευνας, οι βασικοί τύποι ερευνητικού σχεδιασμού (ημιπειραματικός, έρευνα δράση, θεμελιωμένη θεωρία) και η σύνδεσή τους με την εκπαιδευτική πράξη.

Διάλεξη 2: Ερευνητικές Μέθοδοι και Εργαλεία
Εισάγονται οι συμμετέχοντες στις ποιοτικές και ποσοτικές μεθόδους συλλογής δεδομένων, στη χρήση

[2] Τα αναφερόμενα κριτήρια είναι ενδεικτικά. Να αναγραφούν τα κριτήρια που εφαρμόζονται στο συγκεκριμένο πρόγραμμα.

εργαλείων Τεχνητής Νοημοσύνης για ανάλυση και ανατροφοδότηση, καθώς και στις αρχές δεοντολογίας της έρευνας.

Διάλεξη 3: Τεχνητή Νοημοσύνη στην Εκπαίδευση
Παρουσιάζονται οι βασικές εφαρμογές της ΤΝ στην εκπαιδευτική πράξη, με αναφορά σε παραδείγματα από τις τρεις θεματικές περιοχές του προγράμματος και συζήτηση ηθικών και παιδαγωγικών ζητημάτων.

Εργαστήρια ανά Θεματική Περιοχή

1. Εκπαιδευτική Αξιολόγηση με και χωρίς Τεχνητή Νοημοσύνη

- **Εργαστήριο 1:** Θεωρητικές προσεγγίσεις και παραδείγματα αυτόματης ανάλυσης δεδομένων αξιολόγησης.
- **Εργαστήριο 2:** Σχεδιασμός παρεμβάσεων αξιολόγησης (π.χ. αυθεντική αξιολόγηση, portfolio).
- **Εργαστήριο 3:** Συλλογή δεδομένων μέσω ερωτηματολογίων και εργαλείων ΤΝ.
- **Εργαστήριο 4:** Ανάλυση δεδομένων και εξαγωγή αποτελεσμάτων.
- **Εργαστήριο 5:** Προετοιμασία ερευνητικής παρουσίασης ή άρθρου.

2. Ανάπτυξη Δημιουργικότητας στην Εκπαίδευση

- **Εργαστήριο 1:** Θεωρητικά μοντέλα και παραδείγματα καλλιέργειας δημιουργικότητας.
- **Εργαστήριο 2:** Σχεδιασμός δραστηριοτήτων δημιουργικής γραφής με ή χωρίς ΤΝ.
- **Εργαστήριο 3:** Συλλογή και ανάλυση δεδομένων από δημιουργικές παρεμβάσεις.
- **Εργαστήριο 4:** Ερμηνεία αποτελεσμάτων και αναστοχασμός.
- **Εργαστήριο 5:** Παρουσίαση ερευνητικών ευρημάτων.

3. Θετική Εκπαίδευση και Κοινωνικο-συναισθηματική Μάθηση

- **Εργαστήριο 1:** Εισαγωγή στις αρχές της θετικής εκπαίδευσης και της ενσυναίσθησης.
- **Εργαστήριο 2:** Σχεδιασμός δραστηριοτήτων θετικής σκέψης και αυτορρύθμισης.
- **Εργαστήριο 3:** Συλλογή και επεξεργασία δεδομένων κοινωνικο-συναισθηματικής ανάπτυξης.
- **Εργαστήριο 4:** Ανάλυση παρεμβάσεων και εξαγωγή συμπερασμάτων.
- **Εργαστήριο 5:** Σύνθεση και παρουσίαση αποτελεσμάτων.

Η **δομή του προγράμματος** υποστηρίζει τη μετάβαση από τη θεωρητική γνώση στην εφαρμοσμένη εκπαιδευτική έρευνα, ενθαρρύνοντας την **ενεργό συμμετοχή, τη συνεργατική μάθηση και τον αναστοχασμό** των εκπαιδευομένων

Δ. Χρονικό Διάστημα, Χώρος Διεξαγωγής, Χρονοδιάγραμμα Υλοποίησης & Στοιχεία Εκπαιδευτών του Προγράμματος

Ο απαιτούμενος χρόνος για την ολοκλήρωση του Προγράμματος εκτιμάται στις **400 ώρες**, ενώ ο μέγιστος χρόνος παρακολούθησης ανέρχεται σε **7 μήνες**.
Το πρόγραμμα υλοποιείται εξ αποστάσεως, με συνδυασμό σύγχρονης και ασύγχρονης εκπαίδευσης, και περιλαμβάνει διαλέξεις, εργαστήρια, ατομική μελέτη, πρακτική εφαρμογή και προετοιμασία ερευνητικής παρουσίασης.

Έναρξη Προγράμματος: Νοέμβριος 2026
Λήξη Προγράμματος: Μάιος 2027

ECTS/ECVETS

Η συνολική διάρκεια του προγράμματος είναι **400 ώρες**, οι οποίες αντιστοιχούν σε **20 Πιστωτικές Μονάδες Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ECVET)**, σύμφωνα με τον κανονισμό αντιστοίχισης (1 ώρα = 0,05 ECVET).

Οι μονάδες απονέμονται με την **επιτυχή ολοκλήρωση** όλων των υποχρεώσεων του προγράμματος, που περιλαμβάνουν τη συμμετοχή σε διαλέξεις και εργαστήρια, την ατομική μελέτη, την πρακτική εφαρμογή και την παρουσίαση της τελικής ερευνητικής εργασίας ή άρθρου.

Χώρος/οι Διεξαγωγής Προγράμματος

Το πρόγραμμα θα υλοποιηθεί **εξ ολοκλήρου εξ αποστάσεως**, μέσω της **ηλεκτρονικής πλατφόρμας τηλεκπαίδευσης του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου (e-class και Zoom)**.
Οι **διαλέξεις και τα εργαστήρια** θα πραγματοποιούνται **σύγχρονα** μέσω τηλεδιασκέψεων και θα **μαγνητοσκοπούνται** για μελλοντική παρακολούθηση και επανάληψη.
Το **εκπαιδευτικό υλικό**, οι **αναθέσεις** και οι **δραστηριότητες** θα διατίθενται **ασύγχρονα** στην ηλεκτρονική τάξη, εξασφαλίζοντας **ευελιξία, ισότιμη πρόσβαση και συνεχή ανατροφοδότηση** των εκπαιδευομένων.

Χρονοδιάγραμμα Υλοποίησης Επιμέρους Διδακτικών Ενοτήτων

Το χρονοδιάγραμμα είναι:

1. **Βασικές Αρχές Εκπαιδευτικής Έρευνας —Νοέμβριος 2026** ·
2. **Ερευνητικές Μέθοδοι & Εργαλεία —Νοέμβριος 2026**
3. **Τεχνητή Νοημοσύνη στην Εκπαίδευση —Δεκέμβριος 2026**
4. **Θεωρητικές προσεγγίσεις στην πράξη —Ιανουάριος 2027**
5. **Σχεδιασμός Παρεμβάσεων —Ιανουάριος 2027**
6. **Συλλογή Δεδομένων —: Φεβρουάριος 2027**
7. **Ανάλυση Δεδομένων —Μάρτιος 2027**
8. **Προετοιμασία για Παρουσίαση Συνεδρίου —Μάιος 2027**

Στοιχεία Εκπαιδευτών

Επιστημονικά Υπεύθυνος/η: Δ. Ζμπάινος (Αναπληρωτής Καθηγητής, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο)

- Εκπαιδευτές/τριες

- Δ. Ζμπάινος (Αναπληρωτής Καθηγητής, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο)
- Κωνσταντίνος Αποστολόπουλος (Σύμβουλος Β/θμιας Εκπαίδευσης)

- Ματίνα Παπαδάκη (Εκπαιδευτικός Β/θμιας Εκπαίδευσης)
- Ρεβέκκα Βούλγαρη (Εκπαιδευτικός Α/θμιας Εκπαίδευσης)

Ε. Δίδακτρα – Κατανομή & Αξιοποίηση Οικονομικών Πόρων του Προγράμματος

Δίδακτρα
Τα **δίδακτρα** για το πρόγραμμα ανέρχονται σε **300 ευρώ**.
Για **αναπληρωτές εκπαιδευτικούς** προβλέπεται έκτπωση 10%
Για **φοιτητές του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου και για προπτυχιακούς φοιτητές άλλων πανεπιστημίων που δεν εργάζονται 150 ευρώ**
(Σε περίπτωση **εξαιρετικών οικονομικών δυσκολιών** εκπτώσεις μπορεί να γίνουν κατά περίπτωση έπειτα από αίτηση των επιμορφούμενων)

Κατανομή & Αξιοποίηση Οικονομικών Πόρων του Προγράμματος

- Ο Προϋπολογισμός θα κατανέμεται ως εξής:

• Κρατήσεις υπέρ ΕΛΚΕ:		10%	1200 ευρώ
• Κρατήσεις υπέρ Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ.:		15%	1800 ευρώ
• Έκτακτες αμοιβές υπαλλήλων ΧΠ	:	57%	6884,53 ευρώ
• Αμοιβές & Έξοδα Ελεύθερων & μη Ελεύθερων Επαγγελματιών:		18 %	2115,57 ευρώ
•			
	ΣΥΝΟΛΟ:	100%	12000 ευρώ

Η ωριαία αποζημίωση όλων των διδασκόντων ανέρχεται στα 64,1 € (ενδεχομένως να αυξηθεί ή να μειωθεί ανάλογα με τον αριθμό των εγγεγραμμένων)

ΣΤ. Μεθοδολογία Υλοποίησης του Προγράμματος, Αξιολόγηση & Πιστοποίηση

Η συνολική διάρκεια του προγράμματος είναι **400 ώρες**, κατανεμημένες ως εξής:

- **63 ώρες διδασκαλίας**
  (3 κοινές διαλέξεις των 6 ωρών και 5 εργαστήρια ανά θεματική περιοχή, διάρκειας 3 ωρών)
- **112 ώρες ατομικής μελέτης και θεωρητικής προετοιμασίας**
- **165 ώρες πρακτικής εφαρμογής**
  (υλοποίηση μικρής ερευνητικής παρέμβασης σε σχολικό ή εξ αποστάσεως περιβάλλον)
- **60 ώρες προετοιμασίας παρουσίασης και συγγραφής άρθρου**
  (ανάλυση δεδομένων, συγγραφή και παρουσίαση ερευνητικών αποτελεσμάτων)

Η συγκεκριμένη κατανομή αντικατοπτρίζει τον **πρακτικό και ερευνητικό προσανατολισμό** του προγράμματος, που εστιάζει στην ενεργό μάθηση, τον αναστοχασμό και την εφαρμογή της έρευνας στην εκπαιδευτική πράξη

Απαιτούμενος Τεχνικός Εξοπλισμός & Δικτυακές Συνδέσεις
Απαιτούμενος Τεχνικός Εξοπλισμός & Δικτυακές Συνδέσεις
Για τη συμμετοχή στην επιμόρφωση μέσω ηλεκτρονικής μάθησης του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου απαιτούνται τα εξής:

- **Σύγχρονος ηλεκτρονικός υπολογιστής** με πολυμεσικές δυνατότητες (μικρόφωνο, ηχεία ή ακουστικά, κάμερα),
- **Σύνδεση στο Διαδίκτυο** (ADSL ή αντίστοιχη) με ελάχιστη ταχύτητα **10 Mbps για λήψη** και **1 Mbps για αποστολή**,
- **Προσωπικό λογαριασμό ηλεκτρονικής αλληλογραφίας (email)**,
- **Βασικές γνώσεις χειρισμού ηλεκτρονικών υπολογιστών**,
- **Σύγχρονο πρόγραμμα περιήγησης (browser) και εγκατάσταση της εφαρμογής Zoom,**
- **Προαιρετικά: Εκτυπωτής**.

Υποχρεώσεις Εκπαιδευόμενων
Ο κάθε Εκπαιδευόμενος του Προγράμματος έχει την υποχρέωση να:

- Μελετά τη διδακτέα ύλη του Προγράμματος και να υποβάλλει εντός του ορισθέντος χρονοδιαγράμματος την τελική εξέταση του Προγράμματος ή οποιαδήποτε άλλη εργασία έχει ορισθεί από τους Εκπαιδευτές του Προγράμματος
- επικοινωνεί ηλεκτρονικά με τους Εκπαιδευτές για θέματα που αφορούν στην παρακολούθηση του προγράμματος και την εκπαιδευτική διαδικασία (διδακτέα ύλη, ερωτήσεις κατανόησης-αυτοαξιολόγησης, τελική εξέταση, εργασίες κ.λπ.) ή με τον ΕΥ του προγράμματος σχετικά με οποιοδήποτε πρόβλημα αντιμετωπίζει στο πλαίσιο παρακολούθησης του προγράμματος
- παρακολουθεί συστηματικά τις ανακοινώσεις του Προγράμματος, όπως αυτές αναρτώνται στη διαδικτυακή πλατφόρμα εκπαίδευσης και το ηλεκτρονικό του ταχυδρομείο για τυχόν επικοινωνία από στέλεχος του Προγράμματος
- να συμμετέχει στις υποχρεωτικές δραστηριότητες του προγράμματος

Υποχρεώσεις Εκπαιδευτών
Οι εκπαιδευτές του προγράμματος οφείλουν να:

- επικοινωνούν με τους εκπαιδευόμενους, κατευθύνοντάς τους σε ό,τι αφορά στη μελέτη του εκπαιδευτικού υλικού, απαντώντας σε απορίες σχετικά με την εκπαιδευτική διαδικασία και το εκπαιδευτικό υλικό και προτείνοντας επιπρόσθετη βιβλιογραφία, εφόσον του ζητηθεί
- υποστηρίζουν εκπαιδευτικά την ηλεκτρονική τους τάξη
- μεριμνούν για την καταλληλόλητα του εκπαιδευτικού υλικού και την επιστημονική ακρίβεια της διδακτέας ύλης του Προγράμματος ή/και των αυτόνομων Διδακτικών Ενοτήτων, καθώς και για τη συνεχή ανανέωση και βελτίωση αυτών βάσει των εκπαιδευτικών αναγκών των εκπαιδευόμενων και των νέων επιστημονικών δεδομένων.

Ειδικότερα, μετά την ολοκλήρωση κάθε θεματικής ενότητας ο εκπαιδευτής υποχρεούται να ανεβάσει στην ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης: α. το υλικό το οποίο παρουσίασε στους επιμορφούμενους τους προγράμματος β. τις δημοσιεύσεις, τα άρθρα ή όποιο άλλο επιστημονικό υλικό θεωρεί απαραίτητο για την υποστήριξη και την εμβάθυνση της μελέτης της θεματικής ενότητας που δίδαξε από τους επιμορφούμενους του Προγράμματος γ. ερωτήσεις αναστοχασμού, στις οποίες οι επιμορφούμενοι θα πρέπει να είναι σε θέση να απαντήσουν σε ό,τι αφορά θέματα που επεξεργάστηκαν με τον εκπαιδευτή της αντίστοιχης θεματικής ενότητας. Μετά την ολοκλήρωση της διδασκαλίας όλων των διδακτικών ενοτήτων του προγράμματος ο κάθε εκπαιδευτής υποχρεούται να διορθώσει τις εργασίες που αφορούν τη θεματική του ενότητα.

Μέθοδος Αξιολόγησης Εκπαιδευόμενων

Η **αξιολόγηση των εκπαιδευομένων** θα βασιστεί στη **διαμορφωτική και τελική αξιολόγηση** που ενσωματώνεται στις δραστηριότητες του πίνακα διαλέξεων. Οι συμμετέχοντες θα αξιολογηθούν για:

- τον **σχεδιασμό και την εφαρμογή προγραμμάτων Τεχνητής Νοημοσύνης στην εκπαιδευτική πράξη**,
- τη **συμμετοχή και συνεργασία** στις ομαδικές και ερευνητικές δραστηριότητες,
- την **ικανότητα ανάλυσης και ερμηνείας δεδομένων**,
- και την **παρουσίαση των αποτελεσμάτων** μέσω ερευνητικής εργασίας ή άρθρου. Η αξιολόγηση δίνει έμφαση στην **αναστοχαστική και εφαρμοσμένη μάθηση**, ενισχύοντας την ικανότητα των εκπαιδευομένων να συνδέουν θεωρία, έρευνα και εκπαιδευτική πράξη

Αξιολόγηση Προγράμματος

Η αξιολόγηση του προγράμματος θα πραγματοποιηθεί σε δύο επίπεδα:
α) **Από τους εκπαιδευόμενους**, μέσω του ερωτηματολογίου Ε3 του Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ., που αποτιμά τη σαφήνεια στόχων, την ποιότητα υλικού, τη διοικητική οργάνωση, τη μεταδοτικότητα των εκπαιδευτών και τη συνολική ικανοποίηση.
β) **Από τους εκπαιδευτές**, μέσω του ερωτηματολογίου Ε4, που αξιολογεί τη συνεργασία με τον Επιστημονικά Υπεύθυνο, τη λειτουργικότητα του προγράμματος, τη συμμετοχή εκπαιδευομένων και τον βαθμό αποτελεσματικότητας.
Τα αποτελέσματα θα αναλυθούν συγκριτικά για **βελτίωση του περιεχομένου, της οργάνωσης και της παιδαγωγικής προσέγγισης** του προγράμματος

Πιστοποιητικό Παρακολούθησης

Μετά την επιτυχή παρακολούθηση του προγράμματος, χορηγείται «Πιστοποιητικό Επιμόρφωσης» καθώς και «Παράρτημα Πιστοποιητικού Επιμόρφωσης», στα οποία αναγράφονται τα **περιεχόμενα του προγράμματος, οι διδακτικές ενότητες, οι ώρες παρακολούθησης και οι Πιστωτικές Μονάδες ECVET**. Τα πιστοποιητικά υπογράφονται από **τον Πρόεδρο του Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ. Χαροκοπείου Πανεπιστημίου και τον Επιστημονικά Υπεύθυνο του Προγράμματος** και θα είναι διαθέσιμα μετά την **επιτυχή ολοκλήρωση του προγράμματος και την αξιολόγηση των εκπαιδευομένων**. Σε περίπτωση μη επιτυχούς ολοκλήρωσης του Προγράμματος χορηγείται απλή «Βεβαίωση Παρακολούθησης». Για τη χορήγηση των πιστοποιητικών απαιτείται επιπλέον και η αποπληρωμή του συνόλου των διδάκτρων **ως την ημερομηνία έκδοσης των πιστοποιητικών**. Σε περίπτωση οικονομικών εκκρεμοτήτων **τα πιστοποιητικά παραμένουν στο αρχείο της γραμματείας μέχρι την εξόφληση των οφειλών**.